

XXIX. évfolyam | 2017/4.

HONÉD ALTISZTI

F O L Y Ó I R A T

hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján

TARTALOM

Tudásban a jövő	2
Magasabb osztályba léptek	3
A hazáért...	6
Élménytenger műszaki módra	8
A Red Bull Air Race műszaki biztosítása	14
Egy mediterrán nyári pillanat	15
Hőstett az isonzói sziklák között	16
Katonák és fegyverek bankjegyeken	19
Mi, a viláért	20
Tengerészgyalogsági múzeum Quanticóban	22
Humor	23
Történelmi visszatekintés	24

TUDÁSBAN A JÖVŐ

A Magyar Honvédségen belül számos tanfolyam, kiképzés veszi kezdetét ebben az őszi időszakban. Mára már szinte minden katona számára természetes, hogy időről időre valamilyen tanfolyamon kell részt vennie, hogy biztosítva legyen számára a szakmai fejlődés, az előmenetel vagy esetenként egy új szakterület elsajátításának lehetősége. Persze, mielőtt még elkezdődne, sokan szükséges rosszként tekintenek a tanfolyamokra. Talán ez érthető is, hiszen a családtól, a megszokott környezettől távol kell egy olyan területen helytállni, ahol nem mindig elég az ösztönös gyakorlati érzék, ahol nem elég csak sejteni a jó megoldást. Az iskolapadban és főként a vizsgákon pontos és objektív értékelések tükrében derül ki, mennyit is ér az elméleti és gyakorlati tudásunk.

Miért fontos, hogy újra és újra megmérettessünk, hogy új dolgokat tanuljunk? Valahol azt olvastam, hogy a 21. század analfabétái nem azok, akik nem tudnak írni és olvasni, hanem azok, akik nem tudnak, nem akarnak tanulni, vagy nem képesek a korábban tanultakat újraértelmezni, ha az szükséges. A mai kor egyik legerősebb jellemzője a folyamatos tanulás kényszere. Itt nemcsak a már-már klasszikus élethosszig tartó tanulásra gondolok, hanem arra, hogy az egyszerű hétköznapi is folyamatos fejlődést kívánnak tőlünk.

Ahogy a polgári életben is mindennapokban, a honvédségen belül is folyamatos az igény a fejlődésre. Az a tökéletes állapot, ha a szervezet irányából érkező fejlődési igény találkozik az egyén érdekeivel. Ezekben az esetekben a siker, a megfelelő motiváció és világos célok hatására, borítékolható. Ezért is fontos, hogy egy tanfolyam elvégzése cél, kihívás legyen mindenki számára, és ne csak valami muszáj dolog, amin valahogy túl kell lenni. Látni kell, hogy egy kurzus elvégzése, a megszerzett tudás az, amitől jobbak lehetünk katonai pályánkon!

Nagyon sok fontos dolog létezik egy katona számára, de talán az egyik leglényegesebb, hogy minden helyzetben határozottan és magabiztosan tudjon dönteni, hogy legyen felkészült, hogy képes legyen a váratlan helyzetekre is a lehető leggyorsabban és a legjobb megoldást megtalálva reagálni. Ezt a határozottságot és magabiztosságot az iskolában, a tanfolyamokon, a kiképzési foglalkozásokon lehet megszerezni. A jövő sikeres katonai pályájához a különböző tanfolyamokon keresztül vezet az út.

Kívánom, hogy a tanfolyamokon mindenki érje el a saját maga elé tűzött célokat! Kívánom minden beiskolázott katonának, hogy az adott kurzus elvégzése után átérezhesse a magabiztosságot, a határozottságot, a tudás birtoklásának érzését! Kívánok a tanfolyamokhoz mindenkinek sok sikert, erőt, egészséget!

Gervai János főtörzsaszázlós

MAGASABB OSZTÁLYBA LÉPTEK

Műszaki altisztképzés az MH Altishti Akadémián

„Műszaki katonák alatt értjük azt a hadrakelt nagy családot, amely nem csak fegyverrel a kézben küzdött, hanem tudásával, különleges felszerelésével, kiképzésével és leleményességével a küzdő csapatok leghűségesebb és nélkülözhetetlen segítőtársa volt.”
Jacobi Ágost utászezredes (1938)

2017. július 8-án, az ünnepélyes altisztavatáson mások mellett 12, műszaki altishti szakmai tanfolyamot sikeresen elvégzett őrmester is letette az altishti esküt. Ebből az alkalomból mutatom be a műszaki altisztképzést, azon belül is a műszaki altishti szakmai tanfolyamot.

A műszaki altisztjelöltek felkészítését a Magyar Honvédség Kinizsi Pál Altishti Oktatási Osztály Műszaki Szakmai Felkészítő Alosztály volt és jelenlegi állománya végezte és végzi (Kömpf Gyula őrnagy, Molnár Zsolt őrnagy, Horváth Csaba százados, Garda Tamás főhadnagy, Kovács Norbert főtörzsőrmester és jelen sorok írója, Bodnár Norbert főtörzsőrmester). Az alosztály létszáma jelenleg három fő, közülük az egyik kolléga külszolgálaton tartózkodik.

A tanfolyamra azokat a legénységi állományú katonákat iskolázzák be, akiket parancsnokaik az altishti alaptanfolyam sikeres elvégzése után

A 2017-ben végzett műszaki őrmesterek az oktatókkal

Hátsó sor balról jobbra: Gazsi Tamás őrmester, Slajchó Tamás őrmester, Tomán Csaba őrmester, Kruzics Gábor őrmester, Botos Sándor őrmester, Czár Krisztián őrmester, Lázók Károly őrmester, Molnár Norbert őrmester

Első sor balról jobbra: Kécza Veronika őrmester, Gyarmati Norbert őrmester, Bodnár Norbert főtörzsőrmester, Garda Tamás főhadnagy, Szörényi Beáta őrmester, Rétei Kristóf őrmester

Épül a nyári tanterem

Hídrobantás

Reptéri jégolvasztó berendezés

alkalmasnak találtak rajparancsnoki, rajparancsnok-helyettesi feladatok elvégzésére, illetve legelső őrmesteri beosztásuk műszaki szakmai beosztás lesz.

Ahogy minden altiszti tanfolyam, a műszaki is két részből áll, egy alaptanfolyamból és egy szakmai részből. Az alaptanfolyam minden – a belső képzésen részt vevő – leendő altiszt számára egységes, az általános parancsnoki-vezetői ismeretekre készíti fel a hallgatókat.

Az állománynak szemléletbeli váltásra is szüksége van. Eddig végrehajtók voltak, pontosan megszabták számukra a feladatokat, esetleg betöltötték parancsnoki munkakört, ám azt, hogy a beosztást hogyan kell rajparancsnokként végrehajtani szabályzat szerint, az akadémián fogják megtanulni. Parancsnokként jóval nagyobb a felelősség, lényegesen felkészültebbnek kell lenniük, és el kell fogadniuk, hogy döntéseiknek sokkal nagyobb következménye van, mint eddig.

A szakmai rész időtartama az adott szakma speciális követelményei szerint változó. A műszaki altiszti szakmai tanfolyam 570 tanórából áll, amiből 230 óra az elmélet, 340 óra a

gyakorlat, ez a naptári napoktól függően általában 20 hét. A képzés alatt a beiskolázottak műszaki alapismereteire alapozva a már meglévő tudást mélyítjük el, illetve rengeteg új ismerettel gazdagítjuk őket – a fokozatosság elvét betartva, az egyszerűtől haladva a bonyolultabb felé.

A műszaki szakma jelenleg 19 alszakmából áll, az álcázótól az utászon át a tűzszerészig. Nyilvánvalóan a rendelkezésre álló idő alatt nem lehet mindenkit mindegyik szakmából tökéletes parancsnokká felkészíteni, ez nem is cél, viszont a leendő őrmesterek kapnak egy általános képet a szakma jelenlegi helyzetéről.

A foglalkozások során először megismertetjük a hallgatókat az adott tantárgy elméleti alapjaival, majd gyakorlati foglalkozás keretében begyakoroljuk a tanultakat, a legvégén pedig a hallgatók már parancsnokként irányítják az adott foglalkozást.

Az elméleti és gyakorlati foglalkozások közül van, amelyiket nem lehet az MH Altiszti Akadémia bázisain végrehajtani, így ezeket a Magyar Honvédség egy-egy, a műszaki szakma valamely speciális részét művelő alakulatánál oktatjuk (MH PBRT,

MH 59. SZRB, MH 86. SZHB, MH 5. BILD, MH 37. II. RFMŰE, MH 1. HTHE). A szakmai képzés fontos részeként a hallgatók, az átadott szakirányú ismeretek mellett betekinhetnek mindegyik alakulat életébe is.

Az oktatás során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az állomány el-sajátítsa a feladatok végrehajtásához szükséges ismereteket és gondolkodásmódot, hiszen ugyanannak a feladatnak a magas szintű végrehajtása és végrehajtatása más és más felkészültséget igényel.

A foglalkozásokon a katonákat felkészítjük kiképző-oktatói feladatokra is, hiszen előfordulhat, hogy rajparancsnokként, őrmesterként nemcsak feladatot kell végrehajtaniuk, hanem tanítaniuk is kell azt. Ennek a begyakorlására szolgál a „katonai kiképzés módszertana” tantárgy, ahol először tanteremben tartanak egymásnak rövid elméleti foglalkozásokat, majd a gyakorlati rövid részfoglalkozásokat, és a tematika végére komplett, egész napos kiképzési foglalkozások levezetésére is képessé válnak a hallgatók.

Ezt kombináljuk a robbantás-foglalkozásvezetői felkészítéssel, és a tanfolyam végén a hallgatók már robbantásfoglalkozást vezetnek más szaktanfolyamok állományának. Itt ők a parancsnokok, övék a felelősség, az oktatók csak súlyos probléma esetén szólnak bele, vagy szakítják meg a

Jólesik az ebéd az új közös asztalnál

Talajrobbantás Csobánkán

foglalkozást. Gyakorlatilag ez a képzés koronája, ahol a megszerzett ismereteket ők adják át másoknak, és ahol már parancsnokként, oktatóként tevékenykednek.

A tantárgyak között átfedések azért előfordulnak, hiszen az átjárónyitás külön tantárgy, de végre lehet hajtani robbantással is, a műszaki felderítésen belül lehet különböző meglepő-aknákat telepíteni, hidak robbantásához pedig szükséges azok szerkezetének alapvető ismerete. A tanfolyam alatt az állomány rengeteg olyan műszaki ismerettel gyarapodik, melyeknek megszerzésére máskor nincs lehetősége, többek között hang- és fényálcázással végrehajtott éjszakai átjárónyitás 22.00–04.00-ig, robbantási feladatok, erődítési munkák, de megismerkednek a hadihajókkal, a repülőtér-karbantartó eszközökkel és a hidépítő eszközökkel is.

Az eddigi tapasztalatok alapján a vezényelt állomány a robbantásfoglalkozásokat élvezi a legjobban. Nem is csoda, hiszen ez az egyik leglátványosabb, legmagasabb szakmai ismereteket igénylő terület, melynek elsajátítása nagyon komoly felkészültséget és önfegyelmet követel tőlük.

A robbantásfoglalkozások során elsajátítják a hallgatók a tüzzel való gyújtást, a NONEL- (nem elektromos gyújtó) rendszert, a villamos gyújtást, a különböző műszaki szerkezeti elemek robbantását, a talajrobbantást, a hidrobbantást, az imitációs robbantásokat, illetve a nyílászáró-robbantást. Utóbbi az egyik legújabb és legveszélyesebb formája a robbantásoknak, hiszen itt a robbantást végrehajtó és a robbantás tényleges helye közötti távolság minimalizálása a cél.

A tanfolyam végrehajtásához egy viszonylag jól felszerelt szaktanterem áll rendelkezésünkre, valamint a kombinált műszaki gyakorlókert, melyet 2014-ben kezdtünk el építeni, és amelyet azóta is folyamatosan fejlesztünk. Ez a gyakorlati foglalkozások túlnyomó részének a színtere, az összes csobánkai foglalkozás induló- és befejező pontja.

Nyílászáró-robbantás

Spanyolbak a kombinált műszaki gyakorlókertben

A kertet Csobánka bázis mellett, a volt Sztrela légvédelmi lövész gyakorlópálya helyén alakítottuk ki. A kert több részre tagozódik, az egyes részeken belül egy-egy műszaki szakmai tantárgy megértéséhez-feldolgozásához szükséges mintaelemeket vagy szemléltető maketteket építettünk ki. Itt tároljuk a nagy méretű feladatok végrehajtásához szükséges készleteket, felszereléseket. Minden évben van valamilyen nagyobb, összetettebb feladat a kertben. 2014-ben egy saját tervezésű, szétszedhető, szállítható BTR-80-utánzatot építettünk, 2015-ben egy tárolásra szolgáló épületet, 2016-ban asztalokat és padokat, 2017-ben egy nyári tantermet a hozzá tartozó asztallal.

A tanfolyam állománya a pontot az i-re a záróvizsgával tette fel. A megmérettetés általában négy napig tart és négy részből áll. Az első napon egy írásbeli teszt és egy robbantás-foglalkozásvezetői tesztlap kitöltése a feladat, melyre 2×120 perc áll rendelkezésre. A második és harmadik vizsganap a gyakorlati vizsgák napja, ez a leghangsúlyosabb vizsgarész. Itt az állomány már parancsnoki feladatkörben vizsgázik, hajtat végre feladatot, vagy oktat műszaki ismereteket. A negyedik, egyben utolsó nap a szóbeli vizsgáké, ahol a hallgatók megkapják az egész vizsga értékelését is. Bármelyik vizsgarészen történő elégtelen értékelés az egész vizsga elégtelen értékelését jelenti, így a tét nem kicsi. Bár az elsajátítandó tananyag hatalmas és nagyon nehéz, a bukások aránya elenyésző.

Az élet megy tovább, az esküt tett műszaki őrmesterek visszatérnek alakulataikhoz, a Magyar Honvédség Kinizsi Pál Altiszti Oktatási Osztály Műszaki Szakmai Felkészítő Alosztály pedig felkészül a következő szakmai tanfolyamra...

„Változatlan és örök csak egy marad, a műszakiak hagyományos fanatikusság és bátor szíve, amely legyőz mindent.”

Jacobi Ágost utászezredes

Bodnár Norbert főtörzsőrmester

Fotó: Bodnár Norbert

főtörzsőrmester;

Bogáthy Tamás főtörzsőrmester;

Durucz né Téglás Dóra főhadnagy;

Garda Tamás főhadnagy

A HAZÁÉRT...

Az altisztavatásra felsorakozott állomány

Mint az köztudott, a magyar nemzet több mint ezeréves történelme során számtalan híres hazafival rendelkezett. A magyar katonák mindig is példásan helytálltak a háborúkban – legfőképp a honvédő háborúkban –, valamint békeidőben is. Becsületesség, erkölcsösség, kitartás és még sok-sok erény jellemezte őket, de mind közül tagadhatatlanul a legkiemelkedőbb és legnagyobb a magyar nép, a magyar nemzet és a magyar haza szeretete, ez pedig nem egyszer megnyilvánult abban is, hogyha a haza úgy kívánta, katonáink a minden ember számára legbecsesebbet áldozták fel, az életüket. Minden helyzetben példásan helyt tudtak állni, ezt pedig tudásukkal érték el.

Katonai hivatásunkat az MH Altisztai Akadémián, „a honvédség kapujában” kezdtük el. Az itt eltöltött két év alatt sok fizikai és szellemi megpróbáltatáson mentünk keresztül, melyek közül az alapképzést emelem ki, ahol elsajátítottuk a katonai

hivatás elméleti és gyakorlati alapjait. Az elméleti tudás nagy részét tantermi foglalkozásokon, a gyakorlati ismereteket, illetve a fizikai állapotunk fejlesztésének fogásait a katonai testnevelés-foglalkozások alkalmával, valamint a csobánkai gyakorlótéren és az izbégi lőtéren végrehajtott harcászati és lögyakorlatok alatt sajátítottuk el velünk kiképzőink. Alapképzés után a Kinizsi Pál Altisztai Oktatási Osztály oktatóival eltöltött foglalkozásokon, illetve a 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezrednél eltöltött három hónapos csapatgyakorlat alkalmával szereztük meg mindazokat a szakmai képességeinket, melyeket később, altisztként nap mint nap használni fogunk.

Már a képzés elején felhívták figyelmünket, hogy a követelményeket kiválóan teljesítők közül egyvalaki megkapja őrmesterré avatásakor az altiszt szablyát. Ez a nappali tagozatos hallgatók legnagyobb és legékebb jutalma, amit az MH Altisztai

Akadémián kaphat. Ennek a kitüntetésnek a kiérdemlésére mindannyian vágytunk, így tanulmányainkra még nagyobb figyelmet fordítottunk. Szoros verseny alakult ki, de ez semiben nem befolyásolta a köztem és társaim között kialakult viszonyt. Az utolsó pillanatokban derült ki, hogy a szablyát és az ezzel járó nagyon nagy elismerést nekem ítélték. Büszkeség tölt el engem, és ugyanígy érzek családtagjaim, barátaim is, hogy a kihívásokkal teli, becsületos és szoros verseny legvégén valamennyi szorgalmas társam közül előljáróim engem találtak a legalkalmasabbnak az elismerésre, az altiszt szablya átvételére. Ami még jobban megédesíti ezt a pillanatot, az az, hogy immár harmadik alkalommal kapja légvédelmi rakéta és tüzér szakon végzett altiszt a szablyát a cím 2014. évi alapítása óta. E kitüntetés átvétele katonai hivatásom, illetve életem legmeghatározóbb percei közé tartozik.

Dr. Simicskó István honvédelmi miniszter adta át az altiszti szabályt Benes Csaba őrmesternek

A kitüntetett altiszt

1996 decemberében születtem Karcagon. Családommal, három testvéremmel Kunmadarason élünk, innen érkeztem az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezredhez. Nagybátyám példája nyomán jelentkeztem katonának. Régen ő is ezt a hivatást választotta, és ő biztatott, hogy kövessem az úton.

A haza és a Magyar Honvédség számára egyaránt nehéz időkben léptünk erre a pályára, de biztos vagyok benne, hogy az elődeink példája és az Altiszti Akadémián megszerzett tudás segítségével a ránk váró akadályokon és kihívásokon valamennyi velem egy évben végzett altisztársammal együtt felül fogunk tudni kerekedni.

Avatás után a győri ezredben az 1. Légvédelmi Rakétaosztály kiképző-üzegében kezdtem meg szolgálatomat.

Azért szerettem volna ide kerülni, mert érdekelnek az orosz technikai eszközök által nyújtott kihívások, és szívesen foglalkozom velük. Nagyon összetartó és segítőkész csapatba kerültem. Már hivatásos katonai pályám első, szolgálatteljesítéssel telt napjaimban egyértelműen kiderült számomra: az ütegnél mindannyian segítenek megtenni az első lépéseket az altiszti pályán.

A későbbiekben igyekszem szakmailag minél többet fejlődni, valamint az ezredet képviselve szeretnék kijutni missziókba és külföldi tanfolyamokra egyaránt. Úgy érzem, Győr az egyik legjobb város az országban, ezért leendő családomnak is itt szeretnék jövőt biztosítani.

*Benes Csaba őrmester
Fotó: Dévényi Veronika*

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Honvéd Vezérkar
A kiadásért felel:
Dr. Orosz Zoltán altábornagy

Szerkesztőbizottság:

Elnök:
Kriston István főtörzszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőszászlósa
Tagok:
Balog Sándor főtörzszászlós
Berek Zsolt főtörzszászlós
Bogya Sándor főtörzszászlós
Gervai János főtörzszászlós
Kovács Miklós főtörzszászlós
Dr. Murinkó Attila alezredes
Négyesi Tibor főtörzszászlós
Soós Lajos főtörzszászlós
Tigyi István főtörzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
Felelős vezető:
Benkóczy Zoltán ügyvezető
Ágazati igazgató: Vigh Mihály
Mb. szerkesztőségvezető:
Dr. Isaszegi János ny. mk. vezérőrnagy
Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán
Olvasószerkesztő: Eszes Boldizsár
Korrektor: Apagyiné Gáspár Jolán
Tördelőszerkesztő: Dancs Katalin
Címlapterv, poszter: Dani Márton
Címlapfotó: Kiss Erika
Poszterfotó: Kajtár László őrmester
Szerkesztőségi titkár: Szabó Anita
A szerkesztőség címe:
1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Telefon: 272-02, 459-5355,
fax: 459-5354
e-mail cím: kisszoltan@armedia.hu

Nyomdai kivitelezés:
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. Sokszorosítóüzem
Felelős vezető: Pásztor Zoltán
Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917
A folyóirat teljes terjedelmében olvasható a www.honvedelem.hu portál kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtósövetségnek (EMPA)

ÉLMÉNYTENGER MŰSZAKI MÓDRA

2017 nyarán is megszervezte alakulatánál a Magyar Honvédség az egyre népszerűbb honvédelmi táborokat. A programsorozat célja, hogy lehetőséget adjon a honvédelem ügye iránt érdeklődő diákoknak az egyenruhás élet, a katonák mindennapjainak megismerésére, egyben felhívja a pályaválasztás előtt állók figyelmét az életpályamoddellel biztosított katonai hivatás lehetőségeire. A programhoz immáron második alkalommal csatlakozott a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred. A hatnapos táborban a résztvevők megismerkedhettek a Magyar Honvédségnél és a műszaki ezrednél rendszeresített fegyverekkel, különböző haditechnikai eszközökkel, járművekkel, de részt vehettek járőrfeladatokban, légpuska-, valamint airsoftlövészetben is.

A tábor különlegessége és egyedülállósága a honvédelmi táborok sorában, hogy a jelentkezők az előírt jelentkezési kritériumoknak megfelelő bűvárokztatásban, egészségügyi ismeretekben és katonai közelharc-ismeretekben is részesültek. A meghirdetett tábor alapfeltétele volt az érvényes sportorvosi igazolás megléte, mivel a bűvárokadás kiemelt fizikai megterheléssel jár. A beosztott altiszti és legénységi állomány önkéntesen vállalta a közreműködést a táborban. Közülük többen idén végeztek a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia altiszti alaptanfolyamán, vagy éppen ez a tábor egy újabb megmérettetés azoknak a legénységi állományú katonáknak, akik az altiszti pályára készülve szeretnének beiskolázásra kerülni.

A tábor alakulatunk – a nagy túljelentkezés miatt – negyven, szigorúan 14 és 18 év közötti fiatal részére szervezte meg, de a kezdő napot megelőző időszakban bekövetkezett sportsérülések, megbetegedések miatt végül harminchét fővel kezdte meg. A jelentkezők között több másodtáborozóval büszkélkedhetünk, akik már a tavalyi évben részesei voltak a víz alatti világ gyönyörűségeinek. Az ő helyismeretük, elméleti és gyakorlati tapasztalataik nagyban segítették mind a tábor szervezők, mind az új táborlakók mun-

A táborozók a merülés adta egyedi élménnyel ismerkednek

káját. Idén tíz hölgyet köszönthetünk a jelentkezők sorában, akik a feladatok végrehajtása során, a tavalyi évhez hasonlóan, kivívták a fiúk elismerését. Nekünk, a tábor szervezőinek nem kis feladatot jelentett az elmúlt évi táborunk felülmúlása, újdonságok kitalálá-

sa és élményekben ismételtlen gazdaggá tétele.

A fiatalok testi épségének megőrzése érdekében a kötelező előírásoknak az idén is maximálisabban eleget kellett tennünk. Így a bevonulás, adategyeztetés és adminisztráció után a

A programba a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa, Kriston István főtörzszászlós is bekapcsolódott

A menet végén a résztvevők nyakába egy különleges azonossági jel került

beköltöző táborlakók megkapták az ajándécsomagunkat, felvették a felszereléseiket, majd eligazításon vettek részt, melyen alakulatunk biztonságtechnikai főnöke munka-, tűz-, balesetvédelmi és környezetvédelmi oktatást tartott a legfontosabb szabályokból. Ezzel párhuzamosan a gyermekeiket kísérő szülőknek külön tájékoztatóval és táborbejárással készültünk, melynek során megtekinthették, hol töltik a következő napjaikat szeretteik.

A tábor- és sátorrend kialakítása után katonai alapismeretekkel (alaki és szolgálati szabályzat) ismerkedtek meg a fiatalok, majd a különböző alapmozdulatokat gyakorolták be, hiszen egy katonai objektumban, kivált gyakorlóruházatban nem ildomos a lezserség és a lazaság. Bőséges és kiadós ebéd után már a bűvár alapismeretek elméleti elsajátítása volt a napirendi pont, hogy minél hamarabb elérkezessen a nagyon várt pillanat, amikor is komplett bűvárfelszerelés súlya nyomja a táborozók vállát, és abban süllyedhetnek a vízfelszín alá. A rendelkezésre álló bűvárfelszerelések limitált száma és az oktatóállomány adott létszáma miatt a fiatalok három csoportba bocsátva, forgószínpadszerűen váltogatták a foglalkozásokat. Ez a feszes munkarend az egész hétre jellemző volt, annak érdekében, hogy mindenki minden ismeretet megszerezhessen, ugyanakkor senkinek se legyen unatkozásra, telefonozásra ideje. Amíg az első csapat megtapasztalta a víz alatti közeg különlegességét, és a rekkenő melegben a kellemesen hűs medence vízében ismerkedett a merülés adta

egyedi élménnyel, a többiek a tábor területén az egészségügyi és önvédelmi alapismereteket sajátították el. Ez a két oktatási kérdés kiemelt szerepet kapott a tábor programjának megszervezése során.

A második nap a korai ébresztő után kellemes, izomzat-átmozgató reggeli tornával kezdődött a táborlakók számára, felkészülve az aznapra meglepetésként tartogatott fizikai kihívásokra. Bőséges reggelit követően a feledhetetlen hangú, nosztalgikus élményt adó, öreg orosz vas (ZIL-131 tehergépkocsi) platóján utaztunk ki alakulatunk hékédi Kurca melletti vízi gyakorlóterére, hogy a katonai berkekben „vízen járásnak” nevezett ismereteket elsajátíthassák táborlakóink. A kötélműködési módok megtanulása, az alumíniumladikkal való evezés mellett igazi szükségátkelő eszköz megépítése – filmekben is látható, facölöpök összekötözésével megépített tutaj – is

feladat volt, amit utána a fiatalok saját maguk is kipróbálhattak. A fiatalok sokáig nemigen akarták elhinni, hogy ez a szerkezet nem süllyed el, és tényleg át lehet vele kelni a folyón.

A nap érdekessége volt, hogy a táborunkat megtekintette és bekapcsolódott a programunkba a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa, Kriston István főtörzszászlós is. Főtörzszászlós úr és segítője, Sznopka Mátyás zászlós (aki nemrég tért haza egy egyesült államokbeli tanfolyamról) is az egri felderítő-zászlóaljnál szolgáltak, a fiatalok szívesen fogadták a túléléssel, felderítéssel kapcsolatos tanácsaikat, valamint a katonai pálya szépségeit esetelő szavaikat.

Délután ismét a merülése volt a fő szerep a medencében. A fiatalok, az előző naphoz hasonlóan, a délutáni programokat a vendégeinkkel közösen hajtották végre. Az esti vacsorát követő pihenőidőt váratlan esemény zavarta meg. Az ellátó altisztünk, Gyukics Vince főtörzsrőrmester jelentése alapján pár felszerelés kint maradt a délelőtti foglalkozás helyszínén. Ez tűrhetetlen, így riadót rendeltek el, melynek célja az elhagyott dolgok megkeresése menetfelszerelésben, gumikarabéllyal felvértezve. A feladatot kissé nehezítette, hogy a tábort hirtelen ellepte a füst, és a tájékozódás bizony érdekessé vált. Sorakozó és felszerelés-ellenőrzés után indult a csapat a délelőtti foglalkozás helyszínére. A menetgyakorlathoz, a fiatalok meglepetésére és örömére, alakulatunk parancsnoka, Antal László ezredes is csatlakozott, aki velük közösen teljesítette a majd kilenc kilométeres távot, és mindvégig biztatta, lelkesítette a

Nyílt vízi bűvarkodás a rekkenő melegben

A tábor során a fiatalok széles körű tájékoztatást kaptak a katonai pályáról

fiatalokat. A táborba történt visszaérkezésük pedig valamennyi résztvevő nyakába került egy különleges azonosítási jel, ismertebb nevén dögcédula (NIGHTMARCH 2017 SZENTES), ami a sikeres feladat végrehajtását hivatott jelképezni. Jóleső érzéssel és kissé megfáradva tértek nyugovóra táborlakóink. A beosztott rajparancsnoki állomány feladata a fiatalok által leadott pólók mosása után ért csak véget.

Szerda reggel, az esti menetgyakorlathoz hűen, levezetésképpen kísértáltunk a tiszai gyakorlóterünkre, ahol a tábor programja kötélykötözési ismeretekkel, motorcsónakázással és a „büszke igásló”-val, a PTSZ–M lánc-

talpas úszó gépkocsival való ismerkedéssel folytatódott. Mindenki átélhette a valódi deszantozás élményét, amikor is ez a láncaltalpas vas nagy sebességgel beleveti magát a Tisza hullámaiba, a nyakba érkező, kellemes hűs vízzel köszöntve a deszanttérben utazókat. A nomád körülmények között elfogyasztott ebéd után a túlélésé, az airsoft-lövészeté és az álcázásé volt a fő szerep. A fiatalok a katonai közelharcot is oktató szakállományunk, Kovács Béla és Mészáros János főtörzsőrmesterek irányításával hajtották végre a menedék-építést, tanulták meg a tűzgyújtást természetben található szükségeszközök használatával, és készítették „iható” vizet a tábor tűz maradványában lévő elszeszenedett fadarabok segítségével. A program egyik fénypontja volt az álcázás mesterséges füst használatával. A nap vége felé a „kissé” megfáradt csapat menetet hajtott végre a laktanyába, de a vezetési pályánknál váró BTR–80 páncélos műszaki felderítő harcjármű látványa ismét nagy izgalomba hozta őket, feledtetve az izmokban jelentkező „kellemes” érzést. A szakaszok között meghirdetett harcjárműtolási versenyt követően (időre és távolságra) mindenki megtapasztalhatta az utazás élményét egy ilyen különleges technikai eszköz belsejében.

Csütörtök reggel a fiatalok a felkelő napot megelőzve már talpon voltak, és megkezdtük utazásunkat a táborunk legkülönlegesebb programjának hely-

színére, a Mályiban lévő 3. sz. Kiképzési, Oktatási és Regeneráló Központba (KORK). A Mályi-tó partján, fák árnyékában folytatódtak programjaink, a bűvárpalánták készültek a nyílt vízi merülésre, a közelharc fogásait gyakorolták, ismerkedtek a térképolvásás és tájékozódás alapjaival. A tó sekélyebbik részére vízibiciklik használatával települt a csapat, és hajtotta végre az első „éles” nyílt vízi merülést. Feledhetetlen élmény lett számunkra a Mályi-tó víz alatti gazdagsága növényekben, halakban és rákokban. A feladatok végeztével lehetőség nyílt egy önfelelt kikapcsolódásra és fürdőzésre. Többen a parti fák alatt a szakaszok zászlóinak elkészítésével foglalkoztunk, vagy az addig szerzett ismereteket gyakorolták és készültek a számonkérésre, mert mindenki előtt ott lebegett a holnapi nap kihívása, a járőrversenyt! A biztonságos visszaérkezést követően a résztvevők végre ismét a már megszeretett tábori ágyaikra dőlhettek le.

A pénteki nap délelőttje a külsős szereplők részére lett szervezve. A Magyar Honvédség Katonai Rendész Központ látogatott meg bennünket, tartott előadást és bemutatót. A programmal párhuzamosan a helyi, szentesi Honvéd Rákóczi Sportegyesület airsoft- és légpuskalövészzettel, továbbá tájfutással várta a fiatalokat. Az ebédet követően, a nagy hőséget pihenéssel átvészelve várta a csapat a következő programot. A verseny során elméleti és gyakorlati feladatok megoldásával mérettettek meg a fiatalok az elsajátított ismeretekből. Egészségügyi tesztlap kitöltése, újraélesztési gyakorlat értékelése, fegyver szét- és összeszerelés időméréssel, célba lövő verseny légpuskával, bűvártesztek, műszaki erőpróba (homokzsákkal futás, „szögesdrót” alatti kúszás), célba dobás kézigránáttal és MBG–270 Mercedes terepjáró gépkocsi tolása versenyszámok teljesítése során szerzett pontok alapján derült ki, melyik rajunk lett a legügyesebb a héten.

A versenyt követően megkezdődött a felkészülés az esti közös szalonasütésre és tábortűzre. Ez idő alatt a tábor idejére alakulatunk bűvárrészlegéhez vezényelt Jánosi Dorina honvéd tisztjelölt tartott előadást a tisztképzésről, a kihívásokról, és mesélte el élményeit. Őt Lázók Károly, az ezred frissen ava-

Az alakulat parancsnoka, Antal László ezredes elismerést ad át

tott őrmestere követte, aki a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia által szervezett altiszti alaptanfolyamról számolt be. Mindkét előadónk a kérdések sokasága közepette mesélte el, miért is választotta a katonai pályát, és mit is jelent egyenruhát viselni, katonaként élni.

Az utolsó nap különlegessége volt, hogy már reggel bejöhettek a szülők a tábor területére, és az egész napot a laktanyában tölthették. Megtekintették a foglalkozásokat, meggyőződhetek a táborlakók által elsajátított bűvárismertekről, valamint arról, hogy miként váltak ebihalból békává, majd hallá, egyesek még aranyhallá is. A szülők megnézték az alakulat csapatmúzeumát, és megismerték a helyőrség katonatörténetét, a műszaki katonák méltán büszke múltját. A táborzáró ünnepség kiemelkedő pontjaként, a tábor során nyújtott teljesítmények elismeréseként alakulatunk parancsnoka, Antal László ezredes úr elismeréseket adott át.

Különleges születésnap meglepetésként szolgált és feledhetetlen emléket jelentett Vigh Gergely táborlakónk számára, hogy a szülők és a többi táborozó előtt az egész kettős körletnek (sátortársai) számolhatta, ahogy végrehajtják tiszteletére a 17 fekvőtámaszt. Az ízletes, finom, továbbá a hagyományoknak megfelelő honvédségi babgulyás és rétes elfogyasztása mellett alkalom nyílt a közvetlen beszélgetésekre. Nekünk, a tábor szervezői-

nek nagyon nagy örömkre szolgált hallgatni a megállíthatatlan, egy kissé zavaros élménybeszámolókat, mert minden fiatal egy mondatban szeretne volna elmesélni szüleinek, mi is történt a héten vele, milyen élményekkel gazdagodott.

Zárszó helyett engedtessek meg, hogy néhány, a Facebook-oldalunkra (<https://www.facebook.com/honvedmitaborszentes/>) beírt hozzászólást, bejegyzést és véleményt megjelentssek:

Vigh Gergely táborlakónk beírása:

„Köszönöm ezt a csodálatos hetet, amit itt, a laktanyában eltölthettem. A táborban egy remek társaságot ismerhettem meg, akikkel a tábort élveztem. A tábor nekem nemcsak egy nagyszerű élmény volt, hanem erősítette bennem a katonai pályára való orientációm. Köszönöm ezt a nagyszerű lehetőséget, amit kaptam, és remélem jövőre is ott lehetek.”

Egy táborlakónk édesanyjának köszönete:

„Tisztelt MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred és Honvédelmi Tábor!

Először is tiszteletemet és elismerésemet szeretném kifejezni azért a munkáért, amit az alakulat a tábor szervezéséért és lebonyolításáért tett. Csenge először vett részt honvédelmi táborban, s az átélt testi nyűgök ellenére már most kijelentette, hogy jövő-

re biztosan ott a helye. Az élménybeszámoló egyelőre még zavaros, mert annyi minden történt, hogy nem lehet összefüggően elmesélni. Szülőként ezt is köszönöm! Köszönöm továbbá azt az odafigyelést és nevelőmunkát, amit ez alatt a hét alatt a kadétkba fektettek. Köszönöm a rendszeres képes és videobeszámolókat, megnyugtató volt nézegetni a képeket, személy szerint büszke is vagyok, elsősorban a gyerekekre, de minden táborlakóra is. Remélem, jövőre is mód és lehetőség lesz ilyen tábor szervezésére. További munkájukhoz erőt, egészséget kívánok!

Halmai Emese”

A tábor ideje alatt a katonai pálya és hivatás megismertetése, megszerettetése mellett mindvégig kiemelt hangsúlyt fektettünk a fiatalok csapatává válására, összetartozásuk megerősítésére és az egymás iránti tiszteletre. A mottóink által közvetített üzenetünk reményeink szerint véglegesen bevésődik a fiataljaink gondolataiba, és megfogadják azokat.

„*Ne feledjétek soha, tanuljatok becsülettel, mindenben segítsétek szüleiteket, és kerüljétek el a bajokat!*”

Reményeink szerint jövő évben ismét lehetőségünk nyílik újabb élményeket adó tábor szervezésére és megvalósítására.

„Legyél te is 37-es!”

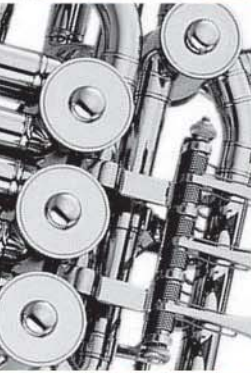
Kollár László törzsszázlós

Fotó: Kiss Erika és a szerző felvételei

A 2017-es honvédelmi tábor résztvevői

A RED BULL AIR RACE MŰSZAKI BIZTOSÍTÁSA

Ki ne hallotta volna már a von Richt-hofen „Repülő cirkusza” kifejezést? Talán még ennél is többen ismerik a Red Bull Air Race „Repülő cirkuszát”. Bár a manézs minden esetben a levegő, és a járművet benzinmotor hajtja, fontos a kitartás, az állóképesség, a precizitás és a gyors helyzetfelismerés, a különbség azonban jelentős: utóbbiban az összecsapások nem életről és halálról szólnak, hanem világbajnoki pontokról.

A Red Bull Air Race egy 2003 óta megrendezett repülő-világbajnokság,

melyben a legképzettebb pilótáknak különböző akadályok között repülve, a legrövidebb idő alatt kell a „pályát” teljesíteniük. Az alapötlet a Red Bull nevéhez fűződik, ám azt valószínűleg kevesen tudják, a nagynevű cég Besenyei Pétert kérte fel, hogy szak tudásával és tapasztalatával segítsen a koncepció finomításában. A rögtönzött csapat két egész évet töltött tervezéssel és fejlesztéssel, mielőtt 2003-ban az ausztriai Zeltwegben rendezett Air Power keretében szárnyra kapott volna a történelem első Red Bull Air

Race versenye. Az esemény óriási sikere új korszak beköszöntét jelezte a repülősportok világában: megszületett az „Air Race”. A versenyt a világ legszebb helyein rendezik évről évre, amelyek között már a kezdetek óta rendszeresen ott van Budapest is.

A budapesti pálya jellegzetességéből adódóan komoly műszaki biztosításra van szükség, amelyet a Magyar Honvédség műszaki alakulatainak egyes alegységei végeznek.

A verseny vízi előkészületeinek az újpesti Hadikikötő szolgál helyszínül, melynek területén ilyenkor – a sikeres lebonyolítás érdekében – a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred és a Magyar Honvédség 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred kijelölt alegységei, valamint a Red Bull Air Race stábjja közösen végzik a több napon át tartó előkészítő munkát. Nem könnyű ez a feladat, hiszen rengeteg úszómű összeállítását, mozgatóját, rögzítését kell megoldani egy olyan nemzetközi vízi úton, amelynek a forgalma – különösen a nyári időszakban – nem elhanyagolható.

A hadihajós alosztálynál rendszerezített aknamentesítő hajók, illetve más úszóegységek végzik a pontonokból összeállított konvoj kíséretét a kijelölt Duna-szakaszra. A feladat-végrehajtás során a rendőrséggel együttműködve

zárják a verseny területétől kijelölt folyamszakaszt. Mindennap egy aknamentesítő hajó készenlétben van a verseny helyszínén, felkészülve az esetleg leszakadt pontonok hajózási útvonalról történő kivontatására és egyéb, a rendezők által kért műszaki feladatok elvégzésére. Az elmúlt évek során történt már ponton partfalról való leszabadítása a vízállás hirtelen csökkenése miatt. A verseny végezetével pedig a konvoj kísérik vissza a hadikikötőbe, valamint vontatással segítik azok mozgását.

Az alosztály állományának leterheltsége a Red Bull Air Race megrendezésének időszakában igencsak jelentős. Fő feladatként részt vesz a folyókkal határolt szakaszokon a hátrvédelmi feladatokban, a Balatonon kitelepült tűzszerész járőrhajóval lát el speciális szolgálatot, illetve a verseny ideje alatt egy aknamentesítő hajóval a Szentesi Fokos 2017 gyakorlaton vett részt. Katonáink szakmai kihívásként élik meg minden évben ezt a feladatot, és reméljük, hogy idén is helyesen köszöntek el, miszerint: „Jövőre, veletek, ugyanitt!”

Sebestyén Tibor zászlós

Fotó: Hanzelik Tamás őrmester

EGY MEDITERRÁN NYÁRI PILLANAT

Az olasz haderő csendőrségének tagjai (carabinieri) a nyár utolsó időszakának tikkasztó hőségében az adriai hullámok helyett egy rövid időre a folyóiratunkban elmerülve múltatják a szolgálat nehezebb pillanatait. A különböző méretű fegyverzet (pisztoly, géppisztoly és géppuska) nem a felvételhez válogatott színpadi kellék, hanem a testület tagjai által hazai és nemzetközi területen használatos tárgyak.

Szöveg és kép:

Dr. Murinkó Attila alezredes

HONVÉDSÉGI SZEMLE

A Magyar Honvédség központi folyóirata teljes terjedelmében olvasható a honvedelem.hu portál Kiadványok rovatában.

HŐSTETT AZ ISONZÓI SZIKLÁK KÖZÖTT

József főherceg által dedikált csoportkép a támadást végrehajtó katonákkal. A kép bal szélén József főherceg, balról a harmadik katona Daróczi zászlós. Nyílval jelölve Kelemen Imre, mögötte a magas katona Gyöngy György (a kép a Jávör család birtokában)

Daróczi Ambrus zászlós hőstétének híre 1916-ban bejárta az egész 39. gyalogezredet. Az első világháború egyik legvéresebb frontszakaszán az egyéni vitézség és kezdeményezőkézség ritka példáját adta a maroknyi katonával végrehajtott támadás. Ez a haditett kiemelkedő szakmai és erkölcsi értéket képvisel, amely nemcsak a történelem idején mutatott példát, de a ma katonájának is irányt mutat.

A nevezetes tette 1916. március 15-én került sor. A 39. gyalogezredet korábban, 1916. március 5-én a 43. ezred (Karánsebes) váltotta az állásokban, így az ezred katonái a Segeti Lager¹-ben lehetőséget kaptak a pihenésre, hiszen arra a térdig érő vízzel borított lövészárkok után igencsak szükségük volt. Mégis, az 5. isonzói csata megindulása miatt két nappal korábban, március 14-én a 39-eseknek újra a peremvonalba kellett menniük, mert a 43-asok több állást is elvesztettek San Martino del Carsótól délnyugatra.

A legfontosabb védőkörlet, a 22-es visszafoglalását először még a 43-asok kezdték meg századerővel, de a kísérlet az olasz tűzben összeomlott. A sikertelen 43-as rohamot két, szakaszerejű 39-es támadás követte Tóth Lajos és Vígvári László kadétek vezetésével, melyek újfent kudarcot vallottak. Ekkor ugyanúgy két szakasz, Budaházy Béla és Hajdu Zoltán hadapródokkal kísérte meg az állások bevételeit, de az a géppuska- és aknavetőtüzben szintén lehetetlennek bizonyult.²

A hadosztály (az ezred a világháborúban a 17. hadosztály kötelékében harcolt), mivel eltökélte az állás visszavételét, másnap hajnalra egy zászlóalj-méretű rohamot rendelt el. Ezt megelőzve, az ezred önként jelentkezőket kért, hogy az állást maga foglalhassa vissza. Dacára a sikertelen rohamoknak és a veszteségeknek, 80 önkéntes akadt az ezredben! Közülük Daróczi Ambrus, az éppen csak 24 éves zászlós (előző nap volt a születésnapja!) 15 ka-

tonával kapta a lehetőséget a becsület visszaszerzésére. A fiatal katona 1892. március 14-én született, és kiváló eredménnyel végezte el a jogot Kolozsváron. Több barátjával együtt vonult be a 39. gyalogezredhez. A IV. zászlóalj 13., majd 14. századában szolgált.

A zászlós maga sem bízott a sikerben. „...Képzhető, milyen reménnyel mehettem oda, hol annyi száz jó magyar vért itták fel a kövek pár nap alatt...”³ Ennek ellenére jelentkezett eligazításra az ezredparancsnokságon Hiltl József ezredesnél (ezredparancsnok), aki buzdító beszédet intézett az önkéntesekhez. Ezután a kis csoport a III. zászlóaljhoz ment, ahol Müller kapitány⁴ igazította el őket a támadással kapcsolatban. A terv az volt, hogy a Daróczi vezette katonák rövid tüzéségi előkészítés után kézigrántással betörnek az ellenség balszárnyán, míg Rohn hadnagy egy csoporttal annak

Kelemen Imre, a parancsnokot megmentő egyik katona (a kép a Jávör család birtokában)

1 Segeti Lager: pihentető tábor Segeti falu mellett, ahol a katonák deszkabarakkokban pihenhették ki valamelyest a testi és lelki fáradalmakat.

2 Vitéz lépesfalvy Lépes Győző és Mátéfy Artúr: A cs. és kir. báró Hötendorfi Konrad Ferenc tábornagy debreceni 39. gyalogezred világháborús története 1914–1918. Debrecen, 1939, 209–210.

3 Daróczi Ambrus zászlós jelentése, kézirat. Másolat a szerző birtokában.

4 A kéziratban, mivel az ezred német vezényleti nyelvű volt, Daróczi jellemzően a „Kapitány Úr Müller” megnevezést használja.

Gyöngy György szakaszvezető, Daróczi zászlós másik megmentője (a kép a Gyöngy család birtokában)

jobbszárnyát támadja. Amennyiben az állást vagy annak egy részét sikerül az olaszoktól megtisztítani, a 43. gyalogezred egy századát helyezték készenlétbe, hogy a visszafoglalt állást megszállják. A támadás előtt a zászlós a kivétel nélkül igen fiatalokból álló csoportját a következőképpen lelkesítette: „Fiúk! Vállalkozásunk fontosságát nem akarom előttem ismertetni, azt átérzi mindegyiktek. Rajtatok van bajtársaitok szeme, vállainkon ezredünk, brigádunk becsülete s elesett bajtársaink szelleme bosszúért kiált hozzánk. Isten segíteni fog! Utánam!” A beszéd hatására a katonák szemében könnyek jelentek meg, és felkészülve a halálra indultak megbosszulni az elesett 39-eseket!

A támadás a tüzéségi tűz után 1916. március 15-én 19³⁰-kor, szitáló esőben, az esti szürkületben indult meg, és a csoport kézigránátzapporral elérte a 22-es védőállást. Az első akadály, amibe ütköztek, egy olaszok által emelt torlasz volt, két lőressel, ahonnan az olaszok folyamatosan tüzeltek. A lőrésbe két magyar bedugta puskája csövét, és a Mannlicher-puskákból 5-5 lövést adott le annak belsejébe. Ezután a tüzelést az olaszok befejezték, így a bátor 39-esek kézigránáttal berobbantották a torlaszt, és betörték a harcárokba. A jelentés jól érzékelteti a lövészárokharc módszerét. „Az ott találtakat részint leszúrtuk, részint elfog-

tuk. Így mentünk fedezékről fedezékre, néhány kézigránát után egy ugrás...”

Az olaszok a futóárkon keresztül menekültek a megvadult magyarok elől, akik fedezéktől fedezékig haladva göngyölítették fel az állást. Dolgozott a kézigránát, a bajonett, és mint a jelentésből kiderül, Daróczi zászlós 12 tollú buzogánya. Érdemes végigolvasni az ezt taglaló részt, és megértjük, miért voltak a túlélők három napig harc képtelenek az átélt borzalmak sokkjától. „Borzasztó jelenet volt, vér-vér mindenütt, a hold is mintha nem szeretné látni küzdelmünket, elbújt a

fellegek mögé. Lassan megeredt az eső, hogy elmossa a sok vért, s mi küzdünk keményen, nekem is erős ellenfelem akadt egy kapitányban, mindenáron meg akart fojtani, s hogy ez nem sikerült, ki akarta harapni a torkomat, erősebb volt nálam s már-már sikerült neki, mikor buzogányommal mellbe vágtam, s megtántorodott, körülbelül 2 lépést hátrált, mikor egyszerre két bajonét szúrás leterítette, jajgatva lebukott a földre, s ott fetrengett vérében lábaim előtt. Elszorult a szívem, de nem nagyon lehetett sajnálkozni, mert még erősebb lett a küzdelem.” A két bajonettszúrás Kelemen Imrétől és Gyöngy Györgytől származott, akik időben érkeztek parancsnokuk megmentésére.

Ezt követően a további üldözést a 39-esek félbehagyták, és az árok ellenség felé futó részét eltorlaszolták. Az olasz támadásokat egy csoportjuk itt kézigránáttal megakadályozta, míg a többiek megtisztították a még el nem foglalt árokszakaszokat. Az ezeken a részeken rekedt olaszok keményen védekeztek, és segítségükre volt, hogy mivel a jobbszárnyukat támadó magyar csoport visszavonult, immár teljesen Darócziék ellen fordulhattak. A maroknyi magyar bátran harcolt tovább, bár fegyvereik a sok tüzeléstől és sártól sorra mondták fel a szolgálatot, és a lőszerük is fogytán volt. Ezt a hiányt olasz anyagokkal pótolták, amit

Daróczi Ambrus repülő hadnagy (a kép a Gyulai család birtokában)

A 38. repülőszázad tisztjei. Daróczi hadnagy a kép bal szélén könyököl (a kép a Gyulai család birtokában)

megkönnyített, hogy a közelharcot túlélő olasz foglyaik annyira félték tőlük, hogy maguk kínálták legyőzőiknek saját fegyvereiket. „...*Voltak olyanok, akik kézigránattal kedveskedtek, hogy legyen mit dobálnunk...*”⁵

Az olaszok az elvesztett állást tüzéséggel és géppuskákkal lötték, de a sötétben eredményt Daróciék ellen nem sikerült elérniük. Az erősítésként, a védőállás megszállására előreküldött századnak viszont 40 fős vesztesége volt!

Daróczy zászlós 21³⁰-kor jelentette, hogy a kitűzött feladatot végrehajtotta. Csoportjának vesztesége egy halott és két sebesült volt. Megítélése szerint a támadott állásban körülbelül 500 olasz harcolt, akik 150-200 embert vesztek halottakban és sebesültekben, míg 136 katonájuk, köztük 6 tiszt fogságba került. A fenti adatokat alátámasztja, hogy a csoport zsákmányolt 266 fegyvert, illetve jelentős mennyiségű lőszer. Ez alapján elmondható, hogy zászlóaljerejű csoportot sikerült legyőzniük, ami a támadó harcászati elve szerint ezrederejű egység feladata.

A támadás utáni napokban az ezred erős tüzéségi tűzben állott, de állásait megtartotta, sőt, 16-án a 21-es állást is visszavette az olaszoktól. Végül 22-én megkezdődött az ezred leváltása, és 23-ára az egész ezred a Segeti táborba érkezett. Már másnap a táborba látogatott József főherceg, aki különös figyelemmel kísérte a 39-es ezredet. Szuromi Jánost és „a kis tömzsi” Juhász Sándort még aznap előléptette őrzetűvé. Március 26-án, vasárnap az ezred istentiszteleten vett részt, mely után József főherceg Daróczy mellére tűzte az Arany Vitézségi Érmét.

A teljes csoport elismerése 1916. március 27-én, hétfőn történt meg. Daróczyt és 12 harcképes katonáját (1 fő elesett, 2 fő sebesülés miatt nem volt jelen) József főherceg méltatta: „*Ki-tüntetlek benneteket Felsőleges Urunk megbízásából, de nem azért, hogy céltalanul veszélynek tegyétek ki magatokat, hanem hogy bátor 39-esek maradjatok.*”⁶ Az ünnepségen Gyöngy,

Szuromi, Juhász és Tar Nagy Ezüst Vitézségi Érmét, míg a többiek Kis Ezüst Vitézségi Érmét kaptak. Minden katona 2 hét szabadságot kapott, míg Gyöngy György és Kelemen Imre gyalogosok a parancsnok megmentéséért további 50-50 korona jutalomban is részesültek.

Daróczy a szabadságát kihasználva, nyughatatlan természetéből fakadóan jelentkezett pilótakiképzésre. Hogy nem a könnyebb utat választotta ezzel az új fegyvernemmel, arról tanúskodik egy levelének részlete: „... *hanem annyit mondhatok, sok nehéz harcot átharcoltam, de a légi küzdelem a legborzasztóbb. Minden háborús poklot elbir az ember, mert lábát szilárd földön veheti meg s a föld biztonságot, bátorságot, bizalmat, reményt nyújt, de a levegő, a bizonytalanság, a remegés...*”⁷

Daróczy hadnagy a 38. repülőszázad kötelékében harcolt az orosz fronton. Parancsnoka, bethlenfalvi Pál Andor huszárkapitány, aki már az olasz hadszíntéren hírnevet szerzett magának Milánó bombázásával, a román kiugrás után alapította meg a repülőszázadot. Parancsnoka igen jó véleménnyel volt az egykori gyalogos zászlósról. „*Hozzám, mint székely honfitársához, hamarosan bizalommal volt. (...) Magam is örömmel láttam, hogy ilyen derék tisztet osztottak be hozzám, s csendes szerénységét ismételten megbámultam...*”

Mint Daróczy előzőleg említett leveléből kiderül, nem kerülte a veszélyt. Önként jelentkezett a legveszélyesebb feladatokra, melyeket az ellenséges légvédelmi tűzben, mélyen az ellenséges vonalak mögött kellett végrehajtani. „*Ha messze Romániába kell repülni, vagy éppen a román királyt kellene Jassiban megbombáznai, ki repül más, mint Daróczy...*”⁸

Utolsó bevetését parancsnoka leveléből részletesen ismerjük. 1917. szeptember 23-án távolfelderítő feladatot hajtott végre, mely során két ellenséges géppel légiharcot vívott, de a feladatot a fényképezőgép hibája miatt eredmé-

Daróczy Ambrus sírja a hajdúnánási köztemetőben (fotó: a szerző felvétele)

nyesen elvégezni nem tudta. Másnap reggel 8 órakor indult újra megismételni a bevetést. Gépének pilótája Szöllősy István szakaszvezető volt. A fényképfelderítést egy, majd később már hat ellenséges gép folyamatos támadása közben igyekezett végrehajtani, mely gépek ellen a repülőgép géppuskájával védekezett. A támadások szüneteiben újra és újra a felderítendő terület felé irányította gépüket. Eközben érte oldalán, csipőcsontja felett egy géppuskagolyó, így ülésére rogyva jelzett a pilótának, hogy repüljenek vissza a bázisukra. Szöllősy szakaszvezető a hat ellenséges géptől üldözve sikeresen visszaért a repülőterre, ahol már a leszállás közben autóért kiáltott, hogy parancsnoka mielőbb orvosi ellátásban részesülhessen. De addigra már késő volt. Mintha csak érezte volna halálának módját Daróczy hadnagy, amikor barátjához írt levelében így jellemezte a hadipilóták nehéz sorsát: „*Itt nincs aki bekösse a sebeket, nincs baráti kéz, nincs segítség...*” És valóban. Bármennyire igyekezett a pilóta, Daróczy hadnagy elvérzett és hősi halált halt. Beteljesedett az, amit kedvenc nótájában utolsó szabadságán énekelt Hajdúnánáson, szeretett városában:

„*Elmegyek, elmegyek, jó messzire
Nem leszek senkinek a terhére.
Nem írok levelet, még nem is üzenek,
Lesz még tavasz, lesz még nyár, de én
nem leszek.*”⁹

A teljes írás a www.39gyalogezred.hu weboldalon található.

Kiss Róbert zászlós
Fotó: archív

5 Daróczy Ambrus zászlós jelentése, kézirat. Másolat a szerző birtokában.

6 Dr. Csabai István: Fakeresztek mentén, népek országútján. Budapest, 1935, 370.

7 Daróczy Ambrus barátjához, dr. Berencsy Gyula ügyvédhez írt levele. Megjelent a Hajdúnánási Újság 40. számában, 1917. október 4-én.

8 Uo.

9 Testvérének emlékkönyvében szereplő beírás. „Ambrus bátyám halála előtt hat hétel (sic!) volt itthon szabadságon és elmente előtti éjszaka Tódor zenészel (sic) és Tóth Lajos hadnagyal (sic!) egész éjszaka mulattak, elhuzta a bucsu nótáját, hogy Elmegyek elmegyek...”

KATONÁK ÉS FEGYVEREK BANKJEGYEKEN

A Föld országai hivatalos fizetőeszközeitet leggyakrabban történelmi események ábrázolásával és meghatározó személyiségek portréival illusztrálják, de előfordul, hogy a bankjegyeken katonákkal és a hadsereg haditechnikai eszközeivel találkozunk. Az alább bemutatott papírpénzek már nincsenek forgalomban, néhány éve újakat adtak ki helyettük, már nem katonai jellegű képekkel.

Mozambik (napjainkban Mozambiki Köztársaság, egykor Mozambiki Népi Köztársaság), pénzneme a metical.

A vörösbordó-lilás színű, 50 metical értékű bankjegyen alakzatban menetelő katonák láthatók, a háttérben rakéták. A bankjegyen közepén az állami címer kapott helyet, amiben egy fogaskerék-szegélyű korong látható, melyet cukornád- és kukoricaszár vesz körül, előtte szuronyos Kalasnyikov-gépkarabély (AK-47). A címer tetején vörös csillag díszel, alsó részén szalagra írták fel az ország teljes nevét. A jobb oldalon az ország zászlajának átadása látható, a háttérben felsorakozott katonák mögött ágyúkat vontató teherautókat ábrázoltak.

A bankjegy hátoldalán a népi milicisták fegyverismereti kiképzését örökítette meg a grafikus.

A bankjegyet legelőször 1980-ban adták ki és 2006-ig volt forgalomban hivatalos fizetőeszközként. 2006-ban új bankjegyszéria jelent meg, már nem katonai motívumokkal.

Laosz (Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság), pénzneme a kip.

A vörösbordó színű, 20 kip értékű bankjegy bal oldalán az állami címer kapott helyet; középen harckocsik, a jobb oldalon oszlopban menetelő katonák és egy őrhajó látható.

Az ország címeréből 1991-től kivették az ötágú csillagot és a sarló-kalapács jelképeket, és egy pagoda került a helyükre.

A barnássárga színű, 500 kip értékű bankjegy az agrárország mindennapi életét mutatja be több részletben. A papírpénzen gyárok, rizsföldeken dolgozó parasztok, mellettük gúlába állított kézfegyverek, szalmabálát rakó emberek, kukoricát címerező nők, hátukon fegyverrel és gyermekkel, duzzasztógát és a rizsföldeken szántó bivalyok láthatók.

A laosziak, kihangsúlyozva a történelmük során a szabadságért vívott küzdelmüket, a betolakodók elleni harcot bankjegyen is megörökítették. Az 500 kip értékű bankjegy hátoldalán támadó repülőgépek légvédelmi ágyúkkal és kézfegyverekkel történő megsemmisítése látható.

A bankjegyeket 1975-ben adták ki és 1994-ig voltak forgalomban hivatalos fizetőeszközként.

Surányi Barnabás zászlós

A Zrínyi Kiadó újdonsága

Őrzők, vigyázatok a határral

Határvédelem, határőrizet, határva-dászok a középkortól napjainkig
(Tanulmánygyűjtemény)

Ez a hiánypótló tanulmánykötet nagy történelmi időtávlatot ölel fel, napjaink aktuális határbiztonsági kihívásainak összefoglalásával zárva. Tudományos alaposággal vizsgálja a határőrizet, határvédelem kérdéseit, így az olvasó egy könyvet kézbe véve alkothat véleményt a határőrizet, valamint a határvédelem helyéről és szerepéről az egyén, a társadalom, illetve az állam életében, figyelembe véve távoli és közelebbi évszázadok, továbbá a mai kor tapasztalatait.

Részletek a kötet hátsó borítójáról:

„Ebben a bizonytalan világban a Magyar Honvédség, a katonák, valamint a belügyi szervek és azon belül is a határokat őrzők szerepe jobban felértékelődött, mint az utóbbi húsz évben bármikor. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a magyar katonák és rendőrök nemcsak Magyarország határait védik, hanem egész Európát, a keresztény kultúrkört, közös értékeinket is, amelyért annyi évszázadon át harcoltunk.”

*Dr. Simicskó István
honvédelmi miniszter*

„A könyv, amelyet a tisztelt Olvasó a kezében tart, nem kevesebbre vállalkozott, mint ezer év határőrizeti változásainak áttekintésére: nyitó témakörében feldolgozza az egyetemes történelem meghatározó eseményeit és történéseit, hogy azután példaértékű igényességgel és részletgazdagsággal mutassa be a magyar határőrizet századokon átívelő alakulását...”

*Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter*

Zrínyi Kiadó, 2017.

Szerkesztette: Pósn László – Veszprémi László – Boda József – Isaszegi János. 910 oldal, 7800 Ft.

MI, A VILÁGÉRT

A 2017-es világkiállítás Kazahsztán fővárosában, Asztanában zajlott június 10. és szeptember 10. között 115 ország részvételével, melyen a szervezők 2-3 millió látogatóra készültek fel. Az idei esemény fő témája a fenntartható fejlődés jegyében a „Jövő energiája” (Future of Energy) volt, és nem mellékesen a nemzetközi kultúra bemutatása is fontos szerepet kapott. A világkiállítás szimbóluma egy hatalmas golyóbis, a *megújuló energiagömb* volt, amelynek 8 szintjén a rendező ország állította ki a témával és Kazahsztánnal kapcsolatos bemutatóit. A kiállítók sorában Magyarország is megtalálható volt. Mi, magyarok ezer szállal kötődünk Kazahsztánhoz. Amilyen messze van a két ország földrajzilag, olyan közel áll egymáshoz a magyar és a kazah nép történelmileg. Nem véletlenül állítja tehát egy kazah mondás: *kazahu pen mazsar tuis*, azaz a kazah és a magyar rokonok. A tudományos kutatások szerint Kazahsztánban, Torgaj környékén él egy *madjar* nevű törzs, amely genetikailag is rokonságban áll a magyarországi jászokkal és kunokkal. A Karcag városában élő kipcsak-utód kunok pedig a mai napig büszkén ápolják az ősi hagyományaikat.

Kazahsztán kemény munkával elérte, hogy közép-ázsiai országgént az első legyen, amely otthont adhat a világ egyik legfontosabb gazdasági és kulturális seregszemléjének. Minderről sokat elárul az a közmondás is, amelyet Nurszultan Nazarbajev elnök idézett egyszer, amely szerint „*ahol nincs verseny, az emberek jobban alszanak, de rosszabbul élnek.*” Kazahsztán kétségkívül a jövő országa, Asztana pedig a jövő városa. Ezt minden szónál jobban kifejezi az expó idei jelmondata: „A jövő energiája.” Természetesen minden nép célja a fennmaradás, de nem mindegy, hogy ezt hogyan képzeljük el. Aki felelősségteljesen gondolkodik, az nem leigázni és kizsigerelni akarja a Földet. Úgy kell tekintenünk erre a bolygóra, mint egy ajándékra, amelyet feladatunk megőrizni, és kötelességünk to-

vábbadni leszármazottainknak.

Kazahsztán, hivatalos nevén a Kazah Köztársaság földrajzilag Közép-Ázsia része, a Kaszpi-tenger partjának egy jelentős területe az országhoz tartozik. Népsége körülbelül 17 millió fő, annak ellenére, hogy területe majdnem harmincszorosa Magyarországnak, 2 717 300 négyzetkilométer. Így meglehetősen alacsony, 6 fő/km² az átlagos népsűrűség. Hivatalos államvallás nincsen, de a legnagyobb arányban (mintegy 57%) szunnita iszlám vallásúak élnek az országban, emellett az orosz ortodoxok is jelentős részét teszik ki a vallási felosztásnak.

Hivatalosan két nyelve van az országnak, az orosz és a kazah, bár alapvetően az oroszot helyezik előtérbe a saját nyelvükkel szemben, mert minden ügyintézés orosz nyelven történik, sőt az oktatás is. A kormány egyre nagyobb hangsúlyt fektet az

angol nyelv oktatására a fiatalok esetében, az idősebb generáció tagjainak viszont elég nagy hiányosságai vannak bármilyen más nyelvvel kapcsolatban. Asztana 1997-ben lett az ország központja, de a legnagyobb város még mindig a volt főváros, Almati. A helyiek azt mondták, hogy nagyrészt csak az ország igazgatási szektora költözött át Asztanába, illetve az ehhez tartozó minisztériumok, és természetesen az államfő, Nurszultan Abisuli Nazarbajev, aki 1984 óta vezeti az országot. A fővárosról érdemes tudni, hogy lakossága nem éri el az egymillió főt, de ennek ellenére nagyjából 400 ezer személygépjármű található a városban. Ennek két oka is van: a tömegközlekedés meglehetősen szegényes, néhány buszjáraton kívül nincsen más, és néha magával a menetrend betartásával is bajok vannak, kimaradnak járatok stb. A másik ok pedig a olcsónak mondható üzemanyagárakban keresendő (kb. 120 Ft/liter a benzin ára), így még a kevésbé jól kereső réteg is könnyedén megengedheti magának, hogy kocsival járja az utakat.

Nagy a kontraszt a városi, illetve a vidéki életmód és fejlettség között. Míg a városokban modern, hatalmas, majdhogynem felhőkarcoló-szerű épületek találhatóak, addig a vidéki települések nagy része rendes utakkal sem rendelkezik, és néhol az emberek tradicionális jurtákban laknak. A magyar pavilon koncepciója *Az élet fája* nevet viseli, mely a növényi energiát mint a legtisztább energiát, az élet forrását szimbolizálja. Kazahsztánt és Magyarországot hagyományosan jó és egyre erősödő kulturális és gazdasági kapcsolat köti össze, amely a közös történelmi kapcsolódási pontokra, et-

nográfiai és rokon szálakra vezethető vissza. A kazah és magyar nép története a közös ősök, a nomád népek és törzsek révén kapcsolódik össze, melyeknek Magyarországon a mai napig élnek leszármazottaik. A két ország közötti jó kapcsolat az évek során tovább mélyült, a kulturális szálak mellett hamarosan a gazdasági együttműködések előnyeit is élvezheti a két ország.

A magyar pavilon az expó ideje alatt ezen hagyományok előtt is tisztelegni kívánt, ezért a kulturális, tudományos és turisztikai programokban is visszatérnek a kazah–magyar motívumok, illetve kapcsolódási pontok. És itt jelenik meg Jász-Nagykun-Szolnok megye, a Nagykunság, ugyanis a térségből augusztus 10. és augusztus 20. között mintegy 60 fő utazott ki, akik a kinti magyar kulturális programokat színesítették.

Az asztanai expón augusztus 18-án tartották a *magyar napot*, ahol bemutatkoztak a Jászság Népi Együttes és a kisújszállási Nagykun Táncegyüttes táncosai a *Magyar lélek* című táncprodukcióval. Nemzetünk kultúráját szívükben hordozó táncosok, muzikusok, énekesek léptek színpadra. Emelkedett hangulatot varázsolt a programindító, a „Nagykun kapitányok” – Bene Sándor, Horváth György és Smuta Zsolt –, valamint a karcagi Kovács Mihály Huszár Bandérium huszárainak – Orvos-Tóth Endre, Mészáros László, Szentesi László – figyelemfelhívó vonulása a történelmi nagykun zászlóval, a Légierő Zenekar Szolnok közreműködésével. A Jász-kun induló előadása mellett magyar verbunkos zene is szerepelt a zenekar repertoárjában. A kapitányok és a huszárok élő-

zenés kísérete már önmagában jelentős figyelemfelhívó erővel bírt az augusztus 18-ai programok során, ám nem elhanyagolható érdeklődéssel figyelték és hallgatták mind a házigazdák, mind a nemzetközi résztvevők és látogatók a 20 percnél, más-más helyszínen bemutatott, kizárólagosan magyar zeneművekből álló térzenét.

Úgy vélem, e bőséges bevezető után már kiderült, hogy a világiállítás hogyan köthető össze a Magyar Honvédséggel. A Légierő Zenekar Szolnok két főtörzsőrmeesterét, Kocsis Zoltánt és Süle Gábort arra kértem, osszák meg az expó magyar napján szerzett tapasztalataikat az olvasókkal.

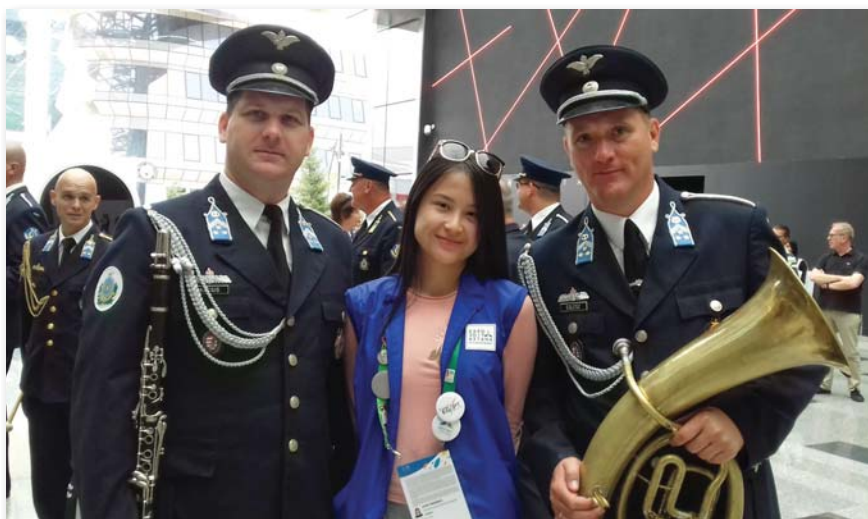
Mint elmondták, a zenekar augusztus 18-án, a magyar nemzeti napon vett részt Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnökének a felkérésére. Régi álom vált ezzel valóra, hiszen a zenekar már számtalan országban játszott az Európai Unión belül, de ez volt az első alkalom, hogy más kontinensen is bemutathatták a magyar katonazene, a magyar zenei kultúra sokszínűségét. Hiszen a magyar zene kuriózum – állítják egyön-

tetűen, és nem csak a zenész mondatja ezt velük, de katonaként, magyarként is ugyanígy vélekednek.

Mindketten megerősítették: hatalmas élmény és megtiszteltetés volt magyarságunkat katonaként képviselni Kazahsztánban, egy olyan országban, ahol a magyarokat rokonoknak tartják, ahol a modern világ találkozik a régmúlttal. Mindenütt tisztaság és olykor már zavarba ejtő közvetlenség jellemezte a kazah embereket. Számtalanszor állították meg őket egy-egy közös fénykép elkészítéséért. Fegyelmetten, végtelen türelemmel várták az expóra kilátogatók, hogy ők is egy közösen megállított pillanat digitális lenyomatával tegyék emlékezetessé önmaguk számára ezt a rendezvényt. Mint tudjuk, a katonazene egyenruhában történő előadása kiemelkedő kultúráközvetítő értékkel bír, amit a kinti tapasztalatok is igazoltak, így nem érdemtelenül mondta egy kilátogató magyar: óriási ötlet volt katonazenekart hozni.

A kiállítás tanulságaként számtalan dolog említhető. Katonazenész beszélgetőpartnereim szokatlan módon a környezettudatosság fontosságát hangsúlyozták, azt, hogy mennyire fontos e téma komolyan vétele már iskolás, sőt óvodás korban. Kiemelt jelentőségű a szülői példamutatás, a nevelőmunka, amely meghatározza gyermekeink magatartását. A környezettudatos nevelés a jövőnk kulcsa, hiszen a környezet tűrőképessége véges. Mi, magyarok hajlamosak vagyunk az önzésre (e témában is), nem gondolva a jövőre. Ugyanis mindahányan, e Földön élők ökológiai lábnyomot hagyunk, ami természetes – de nem mindegy, mekkorát.

*Tygi István Zsolt főtörzsszázalós
Fotó: Kajtár László őrmester
és archív*

TENGERÉSZGYALOGSÁGI MÚZEUM QUANTICÓBAN

A Tengerészgyalogság Nemzeti Múzeuma az Amerikai Egyesült Államok Tengerészgyalogsága (United States Marine Corps – USMC) történetét mutatja be a látogatóknak. A múzeumot 2006. november 20-án nyitották meg a virginiai Quanticóban, a tengerészgyalogság kiképző központja közelében. A gyűjtemény nagyon népszerű mind a hazai, mind a külföldi látogatók körében, mintegy 500 000 érdeklődőt fogad évente. Az intézmény 135 hektár területen fekszik, impozáns épülete a világszerte ismert Ivo Dzsima-émlékműre hasonlít.

A múzeum hatalmas előcsarnokában, a Leatherneck (bőrnyakú – a tengerészek csúfolódó, tréfás becézése) galériában ízelítőt kaphatunk a közelmúlt haditechnikai eszközeiből. Egy LVT-1 típusú lánctalpas partraszállító kételtű, egy Curtiss az 1920. évi banánháború idejéből (a banánháborúk megszállási és rendőrségi műveletek, illetve beavatkozások voltak Közép-Amerikában és a Karib-térségben az Egyesült Államok részvételével), egy Corsair és egy Harrier a második világháborúból, valamint egy Sikorsky HRS-2 helikopter. Mind-egyiket az alkalmazásuknak megfelelő fegyverzettel látták el. Az új időket jellemezve látható egy Pioneer típusú kisméretű felderítő pilóta nélküli repülőgép is a haditengerészet színeivel.

A múzeum tematikusan ismerteti a tengerészgyalogság történetét. Az első rész a tengerészgyalogosok kiképzését mutatja be. Fényképek, tablók, kiképzési eszközök segítségével érzékelhető a folyamat, amely során a félénk újoncból kemény tengerészgyalogos nevelődik.

Minden tengerészgyalogos emlékszik az alapkiképzés időszakára, a kiképző őrmesterre vagy törzsőrmesterre. A „Tengerészgyalogos-kiképzés” kiállításrészben a látogató betekintést nyer abba a folyamatba, amelynek végcélja, hogy egy fiatalemberből vagy fiatal nőből tengerészgyalogos katona váljék. A faliképek bemutatják a látogatónak azokat az emlékezetes mozzanatokot, amelyek az újoncokat és a tisztjelölteket katonákká kovácsolják. Látható, amikor a félénk újoncok autóbusszal megérkeznek a kiképző támaszpontra. Fel kell állni a híreshírhejt sárga lábnyomra, majd irány a fodrász, aki megalkotja a jól ismert szabványos hajviseletet. Jól követhető, amint az újonc a kiképzőjétől elsajátítja a legfontosabb tudnivalókat, és megtanulja, hogy a problémákat inkább alegység-, mint egyéni szinten kell megoldani. A látogató is megpróbálhatja teljesíteni az elvárt lökiképzési szintet egy M-16 lézerpuskával.

A tengerészgyalogosok számára az „elsőnek lenni a harcban” (First

Hátrasiklás nélküli lövegek M50 alvázon (Ontos)

to fight) magától értendő alapkövetelmény, melyet a katonák önként és büszkén vállalnak. De ugyanilyen elvárás a gyors bevetésre való képesség, elsőnek lenni a terepen egy ellenséges helyzetben, valamint túlerő ellen harcolni bonyolult körülmények között. Ezekhez a különleges képességekhez a tengerészgyalogosok mindig kerestek és találtak olyan különleges képességű újoncokat, fiatal nőket és férfiakat, akik örültek az egyéni kihívásoknak, és elkötelezettek voltak arra, hogy felülmúlják önmagukat.

A tengerészgyalogossá történő nevelés mindig is válogatott altisztek, kiképzők vezetésével történt és történik. Számos tablón kísérhetik nyomon a látogatók a kiképző állományt és a kiképzés fázisait. Az újonc szakaszoknál különösen meghatározó szerepet játszanak a kiképzők, akiknek minden tekintetben kiválóan kell képviselniük a tengerészgyalogság normáit, követelményeit. Páratlan szintű felelősségérzetet és teljesítményt várnak el tőlük. Tudják, hogy parancsnoki viselkedésük örök életre hatással lesz az újoncokra.

A kiképzők általában kiválóan képzett, gondosan kiválasztott törzsőrmesterek vagy őrmesterek, 7–10 szolgálati évvel a hátuk mögött. Azzal bízzák meg őket, hogy az újoncokat bevezessék a tengerészgyalogság kultúrájába. Az újonckiképzés során a szándékosan „előállított” stresszhatás kétszerese is lehet a valóságban bekövetkező harci események hatásainak. A kiképzők megtanítják az újoncoknak, hogy egy hibás elképzelésük egy másik tengerészgyalogos életébe kerülhet. Az alapkiképzés olyan mély nyomokat hagy a tengerészgyalogosokban, hogy kiképzőik neveit még évtizedek múlva is tudják.

A fizikálisan felkészített, fegyvermezett újonc kinevelése csak az egyik

célja a kiképzésnek. Legalább ennyire fontos a szív és a lelkiület fejlesztése is. A kiképzők saját példájukon keresztül igyekeznek átplántálni a bátorság és a virtus, a becsület és az elkötelezettség eszményét. Az altisztek büszkeségre nevelnek a tengerészgyalogság történetének megismertetésével a haderőnem, elfogultság nélküli szeretet elmélyítésével a haza, a család, a tengerészgyalogság iránt, amely a tengerészgyalogosok mottójában testesül meg: *Semper Fidelis!* – Örök hűség!

Az „Egy új állam védelme” című kiállításrészben láthatóak az 1755 és 1865 közötti időszakban keletkezett relikviák. A kiállítási anyag utal az 1775. november 10-én a Kongresszus által kiadott engedélyre két tengerészgyalogoszászlóalj megszervezésére. Harcoltak a Bahamákon, a berber kalózok ellen, az 1812. évi háborúban a britek ellen. Részt vettek a szemínol indiánok (floridai indián népcsoport) elleni harcban, valamint jelen voltak az amerikai nemzeti tragédia, a polgárháború küzdőterein.

Az idők folyamán megszorodtak az Egyesült Államok tengerentúli érdekeltégei is. A látogatók megismerhetik a Theodore Roosevelt vezetésével létrehozott „Nagy Fehér Flotta” dokumentumait. A fehér színűre festett hadihajók világkörüli úton demonstrálták erejüket. A tengerészgyalogosok részt vettek az 1898. évi spanyol–amerikai háborúban is. Számos vitrinben és tablón kelnek életre ezek az események.

Az első világháború idején az Egyesült Államok 1917 áprilisában lépett hadba. A tengerészgyalogosok legnagyobb bevetése 1918 júniusában volt, amikor is súlyos veszteséget szenvedtek az öldöklő harcban Franciaországban, a *Belleau-erdő* környékén. A harcokban tízezer katona veszett oda vagy sebesült meg. Egy kézitusamakett is látható erről a harcról. Ebben az időben az amerikai csapatok már gépesítve voltak, mintegy 60 000 gépjárművel rendelkeztek, amelyből 15 000 Ford T-modell volt. (A világhírű T-modell tervezésében két magyar: Galamb József és Farkas Jenő is részt vett.) Kiállítottak egy Liberty tehergépkocsit is, a mennyezetéről pedig egy Thomas-Morse S-4B repülőgép ereszkedik le. A szövetségesek arzenáljából egy francia gyártmányú 1897M 75 mm űrméretű táborigénylő látható. Egy közös vitrinben állították ki az antant és a

központi hatalmak erői által használt gyalogsági fegyvereket, köztük van a híres Schwarzlose géppuska is.

A második világháborús eseményeket bemutató tárlatrészből kitűnik, hogy milyen félelmetes ellenféllel kerültek szembe a tengerészgyalogosok a Csendes-óceán térségében. Láthatók dokumentumok a navajo „kódbeszélő” katonákról is, akik sajátos, írásbeliség nélküli anyanyelvükön a japánok számára megfejthetetlen kódnyelven tartották a híradó összeköttetést. Eredetiben megtekinthető többek között egy M26 Pershing harckocsi, egy M-1 típusú 75 mm-es vontatott hegyi tarack; különlegességnek számít a .30 (7,62 mm) űrméretű vízhűtéses géppuska légvédelmi állványon. A csendes-óceáni harcok egyik jellegzetes eszköze a Jokoszuka MXY-7 Óka kamikaze repülőgép.

Sztálin- és Mao-arc képekkel kezdődik a koreai háborút (1950–1953) bemutató tárlatrész. A második világháború után ekkor a tengerészgyalogság szinte újjáéled. Számos kép emlékeztet az új eszközök megjelenésére és a régiók használatára. Egy vitrinben itt is megmutatják a szemben álló felek gyalogsági fegyvereit. Látható például egy amerikai hátrasiklás nélküli löveg és a jól ismert SZG-43 Gorjunov géppuska. Egy teremrészben megismerhető a tengerészgyalogság nagy sebességű vadászrepülőgép-alegységének (F9F-2 Panther) szerepe. Egy másik részben egy LVT-3C partra szállító lánctalpas kételtű látható eredetiben.

A galéria életre kelti azokat a harcokat, borzalmas csatajeleneteket, amelyek a vietnami háborút jellemezték. Az 1965-ben harcba indult két tengerészgyalogos-zászlóalj még nem tudhatta, hogy ez lesz a leghosszabb harci bevetés a tengerészgyalogság történetében. Képeket láthatunk Khe Sanh ostromáról (1968. 04. 01.–04. 08), és más harci összeütközésekről is. Számos meglepetéssel szolgál a vietnami gerillák saját készítésű fegyverzete, amely a hegyes bambuszrudaktól az egylövetű puskáig igen változatos képet mutat.

A múzeum kiállítási anyaga természetesen folyamatosan bővül. Érdekes, hogy az előtérben egy a 2001-ben megtámadott Pentagonból származó törmelékdarabot helyeztek el.

*Amaczi Viktor ny. mk. alezredes
A szerző felvételei*

HUMOR

Eligazítás

– Képzeld, most jövök az eligazításról – mondja a főtörzs a helyettesének.
– És hogy ment?
– Elég kínosan. Addig röhögtünk a főnök viccén, amíg meg nem értettük, hogy az a mai feladat...

Gondos

A gépjárműjavító műhelyben az egyik új legénységi szerelő pontban délelőtt tízkor előveszi az elemózsiás csomagját, leül a sarokba, és jóízűen falatozni kezd. Jön a műhelyvezető, előbb elképed, aztán ráförmed az újoncra:

– Nálunk nincs tízórai!
– Gondoltam – válaszol az szelíden –, épp azért hoztam magammal!

Na azért!

A parancsnok belép az irodába és ráförmed a segítőre:

– Hogy lehet az, Tünde, hogy ahányszor bejövök ide, maga sohasem dolgozik?

– Ez azért van – magyarázza Tünde –, mert az ezredes úr gumitalpú cipőt hord.

Feledékeny

– Molnár őrmester – szólítja meg egyik beosztottját a szakaszparancsnok –, az imént telefonált a barátnője, hogy magát kisebb baleset érte, ezért nem tud bejönni. Mit jelentsen ez?

– Jelentem, valószínűleg elfelejtette, hogy ezt holnapra kértem tőle!

Biztatás

A hadműveleti főnök így szól a frissen odahelyezett beosztottjához:

– Főhadnagy úr, maga határozottan fejlődőképes! A hivatalos levelei egyre jobbak! Még néhány hónap és egyetkettőt el is küldhetünk közülük...

Olcó

Az öreg zászlós bemegy egy presszóba, és kérdezi:

– Mennyibe kerül egy deci rum?

– Ha a pultnál issza meg, állva, akkor ötszáz – mondja a pincér –, ha leül egy asztalhoz, akkor hét.

– Jó, adja ide háromszázért, és megiszom fél lábon guggolva...

Válogatta: Berek Zsolt főtörzszászlós

TÖRTÉNELMI VISSZATEKINTÉS

Emlékezésünk szimbólumai

Az első világháborút követően a részt vevő országok a lehetőségeikhez mérten állítottak emléket a csatákban, ütközetekben vagy azokhoz kapcsolódó eseményekben eltávozott katonáknak. Magyarország településein is hasonló megfontolás alapján készültek különböző méretű, formájú, az alkotók által megálmodott mementók. A művészek magányos fegyveres vagy fegyver nélküli katonákat, magukra maradt feleségeket, gyerekeket, illetve hazánkban őshonos, nemzeti öntudatunkat kifejező madarakat (leggyakrabban turult) jelenítettek meg alkotásaikban.

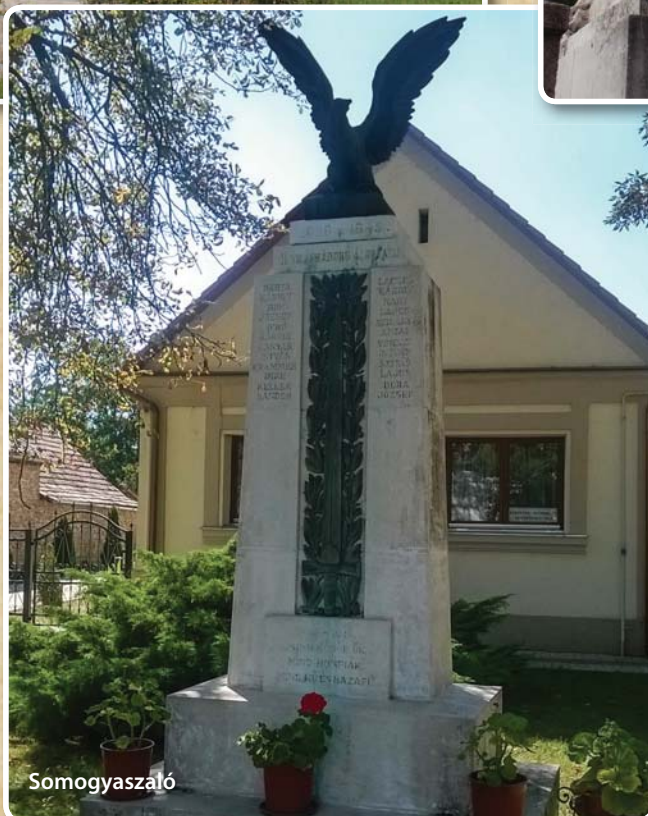
A második világhéget követően településeinken hőseink nevét gyakorta egy emlékhely örökítette meg az utókornak. Jóllehet a hősök iránti kegyelet egyetemleges, ám az adott helység gazdasági lehetőségei szerint lényeges eltérések figyelhetők meg az alkotások méretében és felépítésében.

Kép és szöveg: Dr. Murinkó Attila alezredes

Tatabánya

Szarvas

Somogyaszaló

Víz